

NATOϊκή επέμβαση στα Βαλκάνια και η δράση της ΕΕΔΥΕ

Τα Βαλκάνια είναι η περιοχή της Ευρώπης, που έζησε με τον πιο τραγικό και τραυματικό τρόπο τις ανατροπές των σοσιαλιστικών καθεστώτων στη Σοβιετική Ένωση και τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Από την αρχή της δεκαετίας του '90 οι ισχυρές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με πρωτεργάτη τη Γερμανία, αλλά και οι ΗΠΑ εφάρμοσαν συγκεκριμένο σχέδιο διαμελισμού της ενιαίας Ο. Δ. Γιουγκοσλαβίας και αποσταθεροποίησης όλης της περιοχής. Μία τόσο μεγάλη περιφερειακή δύναμη ήταν εμπόδιο στα σχέδιά τους για την κατασκευή των αγωγών μεταφοράς του πετρελαίου διάμεσο της Βαλκανικής. Αντιθέτως χρειαζόταν τη διάσπασή της σε πολλά και εύκολα ελεγχόμενα κρατίδια – προτεκτοράτα των ισχυρών της Νέας Τάξης Πραγμάτων.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού οι ιμπεριαλιστές χρησιμοποίησαν την εθνικιστική και θρησκευτική χειραγώγηση, την υπόθαλψη εθνικιστικού μίσους, έχθρας και χωριστικών τάσεων, που είχαν ως αποτέλεσμα την εκδήλωση πολέμων μεταξύ των λαών του πρώην ομόσπονδου κράτους. Αυτές οι εξελίξεις με την σειρά τους χρησιμοποιήθηκαν ως αφορμή για την εκδήλωση διπλωματικών παρεμβάσεων και ωμών στρατιωτικών επεμβάσεων από τις δυνάμεις του ΝΑΤΟ, των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Κορύφωση αυτής της επιθετικής πολιτικής ήταν ο πόλεμος, που την άνοιξη του 1999 διεξήγαγε το ΝΑΤΟ ενάντια στην Γιουγκοσλαβία, με πρόσχημα δήθεν την εξασφάλιση των δικαιωμάτων τις αλβανικής μειονότητας στο Κόσσοβο. Πραγματική αιτία ωστόσο ήταν η άρνηση του προέδρου Μιλόσεβιτς και της Γιουγκοσλαβικής κυβέρνησης, στις διαπραγματεύσεις του Ραμπουγιέ, να επιτρέψουν στις ΝΑΤΟϊκές δυνάμεις να κινούνται ελεύθερα σ' όλη την επικράτεια της Γιουγκοσλαβίας, ελέγχοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη χώρα. Με τους επί 90 μέρες σφοδρούς βομβαρδισμούς, με χιλιάδες νεκρούς και καταστροφές σε υποδομές, παραγωγικές μονάδες και κατοικίες, με ανυπολόγιστης έκτασης ραδιενεργή και τοξική ρύπανση στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων, από τα όπλα απεμπλουτισμένου ουράνιου που χρησιμοποιήθηκαν, κατάφεραν οι ΝΑΤΟϊκοί δολοφόνοι να κάμψουν την αντίσταση του Γιουγκοσλαβικού λαού. Την συμφωνία που υπογράφηκε, ακολούθησε η εισβολή των ΝΑΤΟϊκών στρατευμάτων, η κατοχή του Κόσσοβου και η μετατροπή του σε προτεκτοράτο. Η τελευταίες εξελίξεις γύρω από την προωθούμενη πλήρη απόσχιση του από τη Σερβία, απειλούν με γενικότερες ανακατατάξεις στην ευρύτερη περιοχή και θέτουν ξανά σε κίνδυνο την ειρήνη.

Η επέμβαση στα εσωτερικά της Σερβίας συνεχίστηκε με διπλωματικά μέσα, που οδήγησαν το 2000 στην ανατροπή του Μιλόσεβιτς και στην άνοδο στην εξουσία των συνεργατών του ΝΑΤΟ-ΗΠΑ-Ε.Ε. Αυτοί παρέδωσαν τον πρώην πρόεδρο της χώρας στο στημένο Αμερικανονατοϊκό δικαστήριο της Χάγης, όπου ουσιαστικά, μετά από 5 χρόνια κράτησης, οδηγήθηκε χωρίς δίκη στην φυσική του εξόντωση.

Οι ελληνικές κυβερνήσεις συμμετείχαν ολόπλευρα στη ΝΑΤΟϊκή επέμβαση στα Βαλκάνια. Διέθεσαν όλες τις υποδομές τις χώρας στην διάθεση των ξένων στρατευμάτων, απέστειλαν στρατό κατοχής όπως στη Βοσνία έτι και στο Κόσσοβο. Ο Έλληνας ΥΠΕΞ και σημερινός πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Γ. Παπανδρέου, καθώς και το επιτελείο του συμμετείχαν ενεργά στη αμερικανονατοϊκή, διπλωματική επιχείρηση ανατροπής του προέδρου Μιλόσεβιτς. Σε όλες αυτές τις ενέργειες τους είχαν την ολόπλευρη στήριξη από την τότε αξιωματική αντιπολίτευση – τη ΝΔ, που σήμερα ως κυβέρνηση ακολουθεί την ίδια ακριβώς πολιτική.

Ο ελληνικός λαός και το κίνημα της ειρήνης – ΕΕΔΥΕ, όλα αυτά τα χρόνια αντέδρασε έμπρακτα στη ξένη ανάμειξη στην περιοχή, εκφράζοντας έμπρακτα την αλληλεγγύη του από την αρχή ακόμη της δεκαετίας του '90. Με τη συλλογή και αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας στον δοκιμαζόμενο λαό της Γιουγκοσλαβίας, με την μαζική φιλοξενία παιδιών και αναπήρων – θυμάτων του πολέμου, με την πλατιά πολιτική δράση για το σταμάτημα των

ξένων επεμβάσεων. Κορύφωση αυτής της δράσης ήταν οι μαζικές εκδηλώσεις αλληλεγγύης το 1999, όσο κρατούσαν οι ΝΑΤΟϊκοί βομβαρδισμοί, από την ΕΕΔΥΕ, το ΚΚΕ και άλλες πατριωτικές και δημοκρατικές δυνάμεις της χώρας.

Αμέσως μετά από την λήξη των βομβαρδισμών, τον Νοέμβριο του 1999, δημιουργήθηκε στη Θεσσαλονίκη το Βαλκανικό Αντινατοϊκό Κέντρο με την συμμετοχή οργανώσεων από την Ελλάδα, τη Τουρκία, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Γιουγκοσλαβία, την Αλβανία και την Κύπρο, ενώ συχνά παρακολουθούν τις συναντήσεις του και εκπρόσωποι οργανώσεων και από άλλες χώρες. Στο Κέντρο συμμετέχουν κόμματα, οργανώσεις και επιτροπές ειρήνης, ενώ έχει ως έδρα τη Θεσσαλονίκη. Από την ίδρυσή του εντάχθηκε και συμμετέχει σ' αυτό και η ΕΕΔΥΕ. Σκοπός του η ανάπτυξη και ο συντονισμός της δράσης των λαών της περιοχής ενάντια στην ξένη επέμβαση.

Το Ελληνικό Κίνημα Ειρήνης από πολύ νωρίς προσπάθησε να συντονιστεί με τα άλλα κινήματα των γειτονικών μας χωρών. Έτσι το Φλεβάρη του 1996, με πρωτοβουλία της ΕΕΔΥΕ οργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη Συνάντηση των Βαλκανικών Κινήματων Ειρήνης με την συμμετοχή οργανώσεων από Ελλάδα, Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία, ΠΓΔ Μακεδονίας, Ρουμανία και Κύπρο. Στη Συνάντηση ψηφίστηκαν σημαντικές αποφάσεις ενάντια στην ξένη ανάμειξη, ενάντια στην επέκταση του ΝΑΤΟ στις χώρες της Βαλκανικής και για την συνέχιση του συντονισμού των κινήματων. Δυστυχώς, λόγω των έντονων πολιτικών ανακατατάξεων στις γειτονικές μας χώρες, η δράση πολλών από τις οργανώσεις, που πήραν μέρος στην πρώτη Συνάντηση, ατόνησε με αποτέλεσμα να μην υπάρξει συνέχεια.

Σε άλλες χώρες ωστόσο (Τουρκία) υπήρξε αναδιοργάνωση και επαναδραστηριοποίηση του Κινήματος Ειρήνης και έτσι τα τελευταία χρόνια γίνεται μία καινούργια προσπάθεια συντονισμού και κοινής δράσης. Στην κατεύθυνση αυτή, με απόφαση της ΕΕΔΥΕ, η Επιτροπή για τη Διεθνή Ύφεση και Ειρήνη Θεσσαλονίκης - ΕΔΥΕΘ έχει αναλάβει μία ξεχωριστή χρέωση. Έτσι μπορούμε να αναφέρουμε τις παρακάτω εκδηλώσεις, που οργανώθηκαν το τελευταίο διάστημα:

- Ιούνης 2004 – συμμετοχή της ΕΕΔΥΕ στις εκδηλώσεις ενάντια στη Σύνοδο του ΝΑΤΟ στην Κωνσταντινούπολη. Το Ελληνικό Κίνημα Ειρήνης εκπροσωπήθηκε από μεγάλη αντιπροσωπεία φιλειρηνιστών (100 άτομα) από τη Θεσσαλονίκη, την Αν. Μακεδονία και τη Θράκη,
- Οκτώβρης 2004 – επίσκεψη αντιπροσωπείας της ΕΔΥΕΘ (50 ατόμων) στην Κωνσταντινούπολη και συνάντηση με την ηγεσία και μέλη του Τουρκικού Κινήματος Ειρήνης,
- Οκτώβρης 2005 – επίσκεψη αντιπροσωπείας της ΕΔΥΕΘ (50 ατόμων) στη Σόφια και συνάντηση με την ηγεσία και μέλη του Βουλγάρικου Συμβουλίου Ειρήνης,
- Συνάντηση αντιπροσωπειών των κινήματων ειρήνης από την Ελλάδα, την Τουρκία και την Βουλγαρία τον Ιούνιο του 2005 στην Αλεξανδρούπολη,
- Συμμετοχή της ΕΕΔΥΕ στην διεθνή συνάντηση, που διοργάνωσε το Βουλγάρικο Συμβούλιο Ειρήνης το Φλεβάρη του 2006 στη Σόφια, ενάντια στην εγκατάσταση αμερικάνικων στρατιωτικών βάσεων στη γειτονική χώρα.

Παρά την δράση, που αναπτύχθηκε τα τελευταία χρόνια, δεν έχει γίνει ακόμη επαφή και συνάντηση με τις φιλειρηνικές δυνάμεις της Σερβίας, της ΠΓΔΜ, της Ρουμανίας.

Υπάρχει ανάγκη να προωθήσουμε από κοινού συγκεκριμένες δράσεις και πρωτοβουλίες ενάντια στην ξένη ανάμειξη στην περιοχή, ενάντια στην δημιουργία νέων στρατιωτικών βάσεων (παράδειγμα της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας), στρατευμάτων και στρατηγείων. Να σχεδιάσουμε την ανάπτυξη και τον συντονισμό του αγώνα των βαλκανικών λαών για την απομάκρυνσή τους, για την αντιμετώπιση των εθνικιστικών, σοβινιστικών, ρατσιστικών και ξενοφοβικών τάσεων και πολιτικών, για να κάνουμε τις μειονότητες γέφυρες φιλίας και συνεργασίας των λαών και όχι υποχείρια διαφόρων ειδών χειραγώγησης και υποκείμενα ανάπτυξης εθνικιστικής έχθρας.

Νίκος Ζώκας
Μέλος της Γραμματείας της ΕΕΔΥΕ